

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:58, leidžiasi 6:16

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

15c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, spalio-October 12 d., 1974 m.

Kaina 15c

241

BRITU DARBO PARTIJA LAIMĖJO RINKIMUS

ŠŪVIAI KISSINGERIO LĖKTUVE

DAMASKAS. — Valstybės sekretoriaus lėktuve penktadienį įvyko nelaimingas atsitikimas. Dar Kairo aerodrome, visiems pasirošius skristi į Siriją, lėktuvui pajudėjus, iš stovo ant grindų iškrito automatinis šautuvas ir pasigirdo šūviai. Saugumo valdininkai pamano, kad lėktuvas apšaudomas iš lauko, ant langų tuoj buvo nuleistos užuolaidos ir argyviniai nutempė valstybės sekretorių Kissingerį į priekinę lėktuvo kabiną. Du šūviai iš automatinio šautuvo lengvai sužeidė saugumo komandos vyresnįjį valdininką Walter Bothe. Vienas šūvis pataikė į dešinę ranką, kitas nubrėžė galvos odą.

Sužeistas valdininkas išskrido su Kissingeriu į Siriją, jam lėktuve aptvarkius lengvas žaizdas. Kissingeris vėliau jam pasakė: "Tu, žmogau, esi tikrai laimingas". Lėktuvas pusvalandžiu pavėlavo išskristi, reikėjo sienoje užtaisyti kulkos skylę, ta proga sužeistam Bothe buvo leista paskambinti į namus Arlington, Virginijoje ir nuraminti šeimą, kad jis tik labai lengvai kulkos paliestas.

Automatinis šautuvas ar "mašinganas" buvo Izraelio gamybos. Jis sargybos buvo laikomas gynybai, jei kartais Kissingerio lėktuvas kas bandytų pulti iš lauko. Amerikos ambasados Kaire pareigūnai pareiškė, kad vienas sargybinis netyčia pats persišovė.

Kissingeris pareiškė spaudos atstovams, kad pasitarimai su Egipto vadais padarėna jį tikėtis taikos Viduriniuose Rytuose. Jis po kitų susitikimų Sirijoje, Izraelyje, Jordane, sekmadienį dar planuoja grįžti į Egiptą, kur ketvirtadienį jis su Sadatu kalbėjo iki vidurnakčio.

Nobelio premijos už vežio tyrimus

STOKHOLMAS. — Trys medicinos mokslininkai, vežio ligos tyrinėtojai, laimėjo Nobelio medicinos premiją. Amerikietis dr. George Emile Palade yra rumunų kilmės, atvykęs Amerikon 1946 m. Jis dirba Yale universitete, medicinos katedros, celių biologijos skyriuje.

Kiti du gydytojai, kurie pasidalins su Palade 123,000 dol. premija, yra abu belgai: dr. Albert Claude, anksčiau dirbęs Rockefellerio Institute, o šiuo metu — Jules Borden Institute Briuselyje ir dr. Christian de Deve, dirbęs Rockefellerio Institute ir dabar dirbąs Louvain universitete. Dr. de Deve yra gimęs Anglijoje, tačiau tapęs Belgijos piliečiu.

Kuwaitas nupirko Amerikos salą

KUWAITAS. — Mažai apgyventos arabų naftos valstybės turi tiek pinigų už savo pebrangintą naftą, kad joms nelengva tuos pinigus išleisti. Reuterio agentūra paskelbė iš Kuwaito, kad Kuwaito Investicijų komisija nupirko netoli Amerikos krantų, prie Pietinės Karolinos pakraščio visą salą už 17.5 milijonų dol.

Kuwaito bendrovės direktorius Hamad Al Bahar pareiškė, kad Kuwaitas kartu su Amerikos bendrovėmis saloje įrengs turizmo centrą, bus statomi viešbučiai, parduotuvės, restoranai. Šiuo metu toje Kiwah saloje yra 21 namas.

ANKARA. — Turkijos prezidentas vėl pavėdė Bulentui Ecevitui sudaryti vyriausybę, kuri iširo rugsėjo 18 d.

IŠ VISO PASAULIO

SEOULAS. — Pietų Korėjos policija ašarinėmis dujomis puolė apie 1,000 studentų demonstraciją Seule. Studentai mėtė į policininkus akmenis.

KAIRAS. — Vakar sekretorius Kissingeris penkias valandas tarėsi su Egipto prezidentu Sadatu. Prieš atvykdamas į Egiptą, Kissingeris 45 min. kalbėjo su Ispanijos užsienio reikalų ministru Pedro Cortina. Susitikimas įvyko Torrejon karo aviacijos bazėje.

WASHINGTONAS. — Senatas pritarė Atstovų nutarimui sustabdyti Turkijai karinę paramą. Senatorius Mansfieldas pasiūlė papildymą, kuris leidžia prezidentui Fordui nenutraukti paramos iki gruodžio 15 d., tikintis, kad iki to laiko Kipro saloje bus sumažinta Turkijos kariuomenė ir bus prieita prie kokio nors politinio sprendimo. Prezidentas grasino vetuoti paramos nutraukimo įstatymą.

WASHINGTONAS. — Kuba pranešė per Čekoslovakijos ambasadą Washington, kad ji greit paleis iš kalėjimo keturis amerikiečius, kurių du nuteisti už narkotikų turėjimą, kiti du įtarti šnipinėjimu.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pasirašė lėšų gynybos departamentui įstatymą, kuris apima 82 bil. dol. Jis kritikavo kongresą skirtą sumą Pietų Vietnamo paramai, — 700 mil. dol. Šios sumos neužteks Saigono vyriausybės būtiniausiems reikalams, pareiškė prezidentas, pridėdamas, kad jam gali tekti vėliau kreiptis į kongresą, prašant naujų lėšų.

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pranešė trečiadienį, kad jis spalio 21 d. susitiks Meksikos-Amerikos pasienyje su Meksikos prezidentu Luis Echeverria.

WASHINGTONAS. — Teisėjas Sirica baigė prisiekusiųjų komisijos atranką. Slaptuose posėdžiuose jis išrinko 45 asmenis. Iš jų bus parinkti 12 komisijos narių ir 6 atsarginiai. Šią atranką padarys viešame posėdyje gynybos ir prokuratūros atstovai.

BUENOS AIRES. — Politiniai atentatai žuvus jūrininkų unijos vadui, Buenos Aires uosto darbininkai paskelbė streiką ir sustabdė visus uosto darbus. Visi Argentinos darbininkai protesto pareiškimui sustabdė darbą 15 minučių.

Londonė teismas nubaudė lordą Marples 108 dol. bauda ir atėmė leidimą važinėti, nes jis vairavo automobilį girtas. Idomu kad prieš keleris metus lordas buvo transporto ministeris ir pats įvedė vairuotojų tikrinimą bei griežtas bausmes už girtą vairavimą.

Prezidentas Geraldas Fordas ir jo žmona Betty po sunkios operacijos skaito geriausius linkėjimus greit pasveikti, gautus iš visų senatorių.

Japonija laukia JAV paaiškinimo

TOKIJO. — Žinia, kad Amerikos karo laivai atsivežė atominius ginklus į japonų uostus, sukelė didelį triukšmą Japonijoje, kuri atmetė ginklų labai bijo ir vengia turėti su jais bet kokių reikalų. Japonijos vyriausybė tikėjosi, kad JAV vyriausybė paneigs tas žinias, kurios kilo iš buvusio admiralo Robert Laroc klausinėjimo kongreso komitete.

Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen pareiškė, kad Amerika laikosi susitarimo su Japonija ir neįveža į Japonijos uostus atominių ginklų be pasitarimų su japonų vyriausybe. Tokių pasitarimų reikalauja Japonijos-Amerikos Saugumo sutartis.

Japonijos vyriausybė paprašė Amerikos iki šios savaitės pabaigos parūpinti "įtikinantį paaiškinimą", nes opozicijos partijos reikalauja specialios parlamento sesijos šiam klausimui nagrinėti.

Japonai labai jautrūs atomo ginklų atžvilgiu, nes jie pirmieji nukentėjo nuo atomo bombų. Yokosuka uostas sugrįžo iš keilinės JAV lėktuvnešis "Midway". Ta proga vyriausybė sustiprino miesto riaušių policiją, atsiųsdama dar 1,000 vyrų, kurie padėjo išardyti didelę demonstraciją.

Spalio 21 d. japonų taikos organizacijos ruošia demonstraciją prieš Ameriką. Jei nuotaikos nepasitaisys, demonstracijos gali mesti šešėlį numatytam prezidento Fordo vizitui Japonijoje lapkričio mėn.

TEL AVIVAS. — Izraelio šarvuotųjų rinktinės vadas gen. Moshe Peled pareiškė, kad Izraelis šiandien turi daugiau tankų, negu turėjo 1973 metų spalio mėn. Kai kurie Izraelio daliniai apginkluoti sovietų tankais, atimtais iš Egipto ir Sirijos. Jie buvo pagerinti Izraelio dirbtuvėse, tačiau jie esą daug prastesni už Amerikos tankus.

Fordas grasina vetuoti įstatymą

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas pasiūlytą įstatymą, kuris suteiktų kongreso nariams teisę, kuriuose išpėja atstovus, kad jis nepasirašys įstatymo, kuris sulaukėtų karinę paramą Turkijai. Gavęs tokį įstatymą jis palaikytų pilnas 10 dienų, kas jam įstatymų leidžiama, ir tada paskelbtų veto. Kongresas, norėdamas tą veto panaikinti, turėtų grįžti iš atostogų ir balsuoti. Daugelis kongreso narių tuo metu bus užsiėmę rinkimų reikalais.

Jei atstovai nesugrįžtų balsuoti, jie paliktų be lėšų ne vieną departamentą, kurių lėšos yra tame pačiame įstatyme, kaip ir paramos Turkijai klausimas.

Prezidentas apeliavo į atstovus duoti jam nors 60 dienų, per kurias išsprendžtų Kipro reikalą ir paramos Turkijai klausimą neaktualumo.

Charles Goodell paskirtas prezidento amnestijos dezerityrams tarybos pirmininku. Jis žada kiekvieno dezertero bylą spręsti atskirai.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Sirijoje, prieš Kissingerių atvykstant, bomba sužalojo amerikiečių bendrovės National Cash Register įstaigą. Dėl šio sprogi-mo atsakomybę prisiėmė Sirų komunistų slapta grupė.

◆ Anglų kalba leidžiamas žurnalas Soviet News rašo, kad sovietų vyriausybė pasiūlėsi Kinijai atnaujinti savitarpio pagalbos sutartį, tačiau Kinija į tą siūlymą nieko neatsakiusi.

◆ Meksika skelbia, kad ji pirmą kartą parduos Sovietų Sąjungai savo kavą.

◆ Lenkijos komunistų vadas Gierekas Jungtinėse Tautose pasakė kalbą, ragindamas stengti Europoje kolektyvinio saugumo organizaciją, užbaigiant Europos suskaldymą į du blokus, bendrai sprendžiant pasitaikančias problemas.

◆ Pasaulinę infliaciją atnešė netvarka pasaulio ekonomikoje ir pinigų rinkoje, o ne žibalo kainų padidėjimas, pasakė Jungtinėse Tautose Irano užsienio reikalų ministeris Abbas Ali Khabari.

◆ Teisėjas Sirica Washingtono sudarė devynių moterų ir trijų vyrų jūrą, kuri svarstys Watergate įvykių slėpimo bylą.

◆ Biznierių Taryba, suvažiuos Hot Springs, paskelbė įsitikinimą, kad infliacija pradės mažėti 1975 m. Ta patį pareiškė išdo sekretorius Simon kongreso komitete, sakydamas, kad ateinančią vasarą kainų kilimas sustos.

◆ Paryžiuje mirė 45 metų amžiaus Tina Niarchos, graikų laivų milijonieriaus Stavros Niarchos žmona. Kojoje buvęs krepšulys nuėjo į širdį ir ją sustabdė. Anksčiau Niarchos turėjo kitą žmoną, Tinos seserį Eugeniją, kuri mirė 1970 m. sulaukusi 42 metų nuo didelės dozės migdančiųjų tablečių. Tina Niarchos anksčiau buvo kito milijonieriaus, Aristotelio Onassis žmona.

DARBIEČIAI TURĖS PARLAMENTE ABSOLIUTINĘ ATSTOVŲ DAUGUMĄ

LONDONAS. — Harold Wilsono vadovaujama darbo partija laimėjo Britanijos parlamento rinkimus, gaudama absoliučią daugumą. Visos kitos partijos ir nepartiniai kandidatai turės trim atstovus mažiau už darbiečius. Wilsonas pareiškė, kad jis būtų laimėjęs turėdamas didesnę daugumą, tačiau ir tos pakanka, kad būtų galima praveisti darbo partijos programą, kurioje yra numatyta padidinti mokesčius turtingiesiems piliečiams ir nacionalizuoti Britanijos aviacijos dirbtuves, laivų statybos įmones ir uostus.

Daugiau žinių apie Rockefellerius

WASHINGTONAS. — Senato taisyklių komitetas vėl nagrinėja nominuoto į viceprezidentą vietą Nelsono Rockefellerio tinkamumą toms pareigoms. Paskutinę sensaciją sukėlė žinia, kad kandidato brolis Laurence Rockefelleris davė 60,000 dol. knygos apie Arthūrą Goldbergą išleidimui. Knygą parašė Victor Laskey ir toje knygoje Goldbergas labai piktai juodinamas. Idomiau-sia tai, kad kaip tik tuo metu Goldbergas, buvęs Aukščiausiojo Teismo teisėjas ir JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose, kandidatavo prieš N. Rockefellerį, norėdamas tapti New Yorko valstijos gubernatoriumi.

Knyga neturėjusi pasisekimo ir Laurence R. praradęs apie 52,000 dol. Nelsonas laimėjo rinkimus. Goldbergas, išgirdęs apie šios knygos finansavimą, pareiškė, kad Rockefelleriai turėtų jo atsispausti.

Kandidatas į viceprezidentus Rockefelleris vakar pareiškė nepasitenkinimą, kad žinios apie jo tyrinėjimą iš kongreso per dažnai išeina į spaudą.

Pradėjo teisti arkivyskupą

JERUZALĖ. — Izraelyje prasidėjo graikų katalikų (melchitų) Jeruzalės arkivyskupo Hilarion Capucci teismas. Ketvirtadienį jis pareiškė teisme, kad slapsti Izraelio agentai grasino jį nužudyti, jei jis neprisipažins ir žadėjo jį laisvą palikti, jei jis pasirašys prisipažinimą. Jam prisipažinus, jis buvo pasodintas į kalėjimą.

Sirijoje gimęs arkivyskupas Capucci kaltinamas ginklų šmugeliu iš Libano. Jis amuniciją ir ginklus perduodavo palestiniečiams Izraelyje. Už tuos nusikaltimus jis gali gauti 35 metus kalėjimo.

Brežnevas pataria Izraeliui derėtis

MASKVA. — Sovietų komunistų partijos vadas Brežnevas vakar pasakė kalbą, kurioje jis daugiausia lietė ekonominius klausimus, tačiau pabaigoje labai griežtai pasmerkė Izraelį, kuris delsia laiką, vengia derybų su arabais ir siekia pasilaikyti iš arabų atimtas žemes. Tuo Anksčiau Niarchos turėjo kitą žmoną, Tinos seserį Eugeniją, kuri mirė 1970 m. sulaukusi 42 metų nuo didelės dozės migdančiųjų tablečių. Tina Niarchos anksčiau buvo kito milijonieriaus, Aristotelio Onassis žmona.

Paremdamas arabų liniją, Brežnevas reikalavo, kad derybos prasidėtų nedelsiant, suvažiuojant Ženevoje visiems konfliktui paliešiams kraštams, ne-

Harold Wilson

Wilsonas pripažino po rinkimų, kad jo vyriausybės laukia labai sunkūs metai — "a hell of a job" — dvejis metus teks rimtai pakovoti. Britanijos krizė rimčiausia nuo pat II-ojo Pasaulinio karo ir didžiausias nedarbas nuo 1931 m., pasakė Wilsonas.

Prieš rinkimus pasireiškusi žmonių apatija, rinkimų dieną parodė sumažėjusį balsavusių skaičių. Darbo partijos kandidatui gavo 200,000 mažiau balsų negu vasario mėnesio rinkimuose. Konservatorių balsai nukrito iš 7.5 mil. iki 6.6 mil. Liberalų kandidatą gavo 3.3 mil. balsų, kada vasario mėn. už juos balsavo 3.7 milijonai.

Du žymūs darbiečiai, kurie pasitraukė iš partijos, kaltindami, kad ji pasuko į kairę pusę: Dick Taverne ir Christopher Mayhew nepateko į parlamentą. Liberalai gavo mažiau kandidatų, negu vasario mėn. rinkimuose. Šie rinkimai vėl sustiprino dviejų partijų sistemą, nes mažesnės nacionalistų grupės nepakenkė darbiečiams. Nesisekė ir nepartinams. Moterų teisių kandidatė dr. Una Kroll surinko tik 298 balsus. Nesisekė ir komunistams bei dešiniojo sparno Nacionaliniam Frontui, kuris buvo išstotęs 90 kandidatų, agituojančių prieš negrus.

Kaip jau minėta, susidomėjimas rinkimais buvo menkas. normaliai Britanijoje balsuoja apie 80% balsuotojų, šį kartą balsavo apie 71%.

Britanijos rinkimų kampanija tęsiasi tris savaites. Kiekvienas kandidatas teisleidžia apie 3,700 dol. iš viso į 635 vietų parlamentą kandidatavo 2,256 kandidatai. Kai kurie jų negavo reikiamo balsų nuosimčio ir prarado savo įdėtą piniginių užstatą.

Po rinkimų galima laukti konservatorių partijos vado Heath paketimo. Jis per 5 metus pralaimėjo jau 3-čius rinkimus.

atstumiant ir Palestinos delegatų, kurie turi būti pilnateisiai derybų dalyviai.

Valstybės sekretorius Kissingeris baigė derybas Egipte ir išvyko į Siriją ir kitas Viduriniųjų Rytų šalis.

Pastabos iš tolo

Lietuvių dienos "Expo '74" Spokane, Wash.

(Laiškas iš pasaulinės parodos)

Tuo š. m. gegužės mėn. 4 d. Amerikos šiaurvakarių mieste Spokane, Washington valstijoje vyksta pasaulinė paroda, žinoma "Expo '74" vardu — skirta "mogaus aplankai pažinti". Ar tie ta paroda jau esu rašęs "Naujienose" birželio mėn., kai ten buvau pirmą kartą. Dabar štai vėl esu parodoje ir netaip sau "paprastai", bet labai maloniai — kaip proga — kai parodon, jos administracijos kvietimu atvykęs Los Angeles lietuvių tautinių šokių ansamblis dalyvauti mėnėjęs programoje, kuri apima daug amerikiečių ir kitataučių orkestrų, dainininkų, šokėjų, artistų, ansamblių ir t. t.

Losangeliečiai į Spokanę atvyko autobusu, nebedami ilgo 1200 mylių kelio. Atvykusiųjų grupėje buvo: Ramona Alseikytė, Danutė Augutė, Ivetė Augutė, Tomas Balčas, Ilona Burėnaitė, Algis Fedaras, Daiva Čiadauskaitė, Teresė Kaminskaitė, Audrė Kazakevičiūtė, Daiva Kazakevičiūtė, Paulius Kiškis, Aida Klorytė, Rima Klorytė, Virg's Narbutas, Audrė Nelsaitė, Petras Norkus, Rasa Pakalniškytė, Raimundas Paškauskas, Dalė Pretkutė, Raimundas Radas, Vincas Skirius, Daiva Sakalauskaitė, Raimundas Šekas, Jonas Šepikas, Diana Vidugirytė, Rimas Žukas — jis yra ir ansamblio šokių mokytojas, Ona Razutienė — ansamblio vadovė, vienuolė seselė M. Bernarda —

muzikė, Danutė Baltienė — padėjėja, Angelė Nelsienė — padėjėja, Elena Šepikienė — palydovė ir Albinas Dvairiškis — palydovas. Šeštadienio rytą į Spokanę atskrido ansamblio šokėja Rasa Zelenytė, kuri nenorėdama apiešti pamokų — pasirinko šį brangų (176 dol.) kelių lėktuvą, nes autobusus su visa grupe iš Los Angeles išvažiavo jau ketvirtadienį vakare. (Visoje šioje puikioje lietuviškos ambasadorystės išvykoje yra nelabai puiki jos dalis: išvykos dalyviai visas kelionės ir kitokias — viešbučio — išlaidas padengė patys. V. B.).

Šeštadienį lietuvių pasirodymui (spalio 5 d.) buvo skirtas pusvalandis — lygiai antra valanda, Tarptautiniame Amfiteatre, kuris talpina vieną tūkstantį publikos sėdimose vietose — suoluose. Prieš lietuvių pasirodymą ten vyko instrumentalistų koncertas, kurio kiek mažiau — klausėsi kelios dešimtys parodos lankytojų. Antrą valandą — amfiteatras jau buvo visiškai pilnas ir dar aplink jį stoviniavo gerokai keli šimtai žmonių, kai pasirodė spalvingas savo aprėdu lietuvių ansamblis, sešon išėjęs Onos Razutienės vadovaujamas.

Lietuvių pasirodymas buvo priimtas šiltai ir gausūs plojimai rodė, kad publikai patiko. Sekančią dieną, sekmadienį spalio 6 d., amfiteatre publikos "pri-

Kino artistė Rūta Kilmonytė praveda Amerikos Lietuvių Tarybos šventės banketo programą. Kairėje matome Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką Dr. Kęstutį Bogelį, supatinimusį banketo svečius su kino pramonėje garsiančiais Rūta Lee, o dešinėje stovi inž. Eugenijus Barik, buvęs Alto pirmininkas, laukia eilės banketui pasivaikinti.

Nuotrauką P. Maletos

sigrūdą" dar tirščiau ir aplink stoviniavo dar daugiau.

Bendrai — Los Angeles lietuvių tautinių šokių ansamblio pasirodymas pasaulinėje parodoje "Expo '74" reikia laikyti labai vykusiu ir kaip toks yra didelis įnašas ne tik lietuviškos išlaikymo, propagavimo ir puoselėjimo srityje, bet ir Lietuvos laisvės kovos stiprinime. Visuomenė, lietuviškos, padėka, priklauso ansamblio dalyviams, vadovams ir jaunimo tėvams, kurie aukojasi lietuviškam reikalui nebedami nei laiko ar didelių išlaidų, kurių pareikalavo ši puiki kelionė į Spokanę. Būtų pats laikas, kad mūsų "veiksniai" — vietiniai ar centriniai — daugiau atkreiptų dėmesio į jaunimo veiklą ir jį materialiai paremtų bent tokiose kelionėse, kai vykstant pasirodyti vietose turinčiose pasaulinio garso.

"Expo '74" Tarptautinis Amfiteatras yra visai šale Sovietų Rusijos paviljono ir dėlto nestebėčiau, jei lietuvių pasirodymą stebėjo ir nemažai rusų, paviljono tarnautojų, kurių pagal oficialius duomenis ten yra net 150.

Antrąją pasirodymo dieną lietuvių ansamblis buvo gausiai fotografuotas ir filmuotas, o be to, buvo kviečiamas ir vienas pasirodymui vakare, bet dėl laiko stokos (autobusus turėjo grįžti į Los Angeles) kvietimo turėjo atsisakyti. Lietuvių pasirodymas apšvietė buvo skelbtas vietos laikraštyje "Spokane Daily Chronicle" (net pirmame puslapyje), parodos "Daily Bulletin", taip pat per radiją.

Pasibaigus vasaros atostogoms paroda dabar kasdien aplanko 14-20,000 lankytojų, savaitgalių dienomis — 30-40,000. Vasaros metu savaitgalių dienomis pa-

rodą lankydavo apie 50,000 žmonių. Iki šiol (Spalio 5 d.) parodą jau lankė net 4,467,176 lankytojai, kur kas didesnis skaičius negu kad parodos rengėjai buvo numatę visam parodos laikotarpiui — iki lapkričio 4 d.

Kaip ir pirmą taip ir dabar, jau antrą, kartą lankydami parodą ieškojau Sovietų Rusijos paviljono ar ir kas ten rodoma ar skelbiama apie Lietuvą? Nieko. Pirmą kartą radau (spaudos kioske) Lietuvos TSR konstituciją, knygos formoje — betgi neparduodama. Dabar jau ir tos nebuvo — išimta. Kiek apie Lietuvą užsimenama, tai Inturisto propagandinėje brošiūroje (anglų kalba) kviečiant turistus į USSR: "100 peoples say: welcome to the USSR". Ir matyti, kad tos brošiūros pakoje geriausioje vietoje, pirmame tekste puslapyje, kviečiama: "Welcome to Vilnius, Riga and Tallin in the Baltic Republics which attract tourists by a wide scope of industrial growth and by numerous historical and cultural monuments". Kita lietuviška "žymė" rusų paviljone, tai ten pardavinėjamas Maskvoj spausdinamas ir oro keliu į parodą atgabenamas, savaitraštis (anglų kalba) "Moscow News", kurio paskutiniame (38) numeryje įdėta Kauno vaikų choro "Varpelis" nuotrauka. Plokštelių skyriuje klausiau, ar turi lietuviškų dainų ar muzikos plokštelių? "Niet".

Sovietų Rusijos paviljoną, kurį galėčiau pavadinti Lenino pagyru puodu, tebelanko daug žmonių, bet atrodo, kad daugelis supranta rusišką tikslą — propagandą. Kursuoja net toks, vietinio amerikiečio žurnalisto pastebėtas rusiškos propagandos "per-

Union Pier, Mich.

Šių metų rugpjūčio 28 d. p. Dimigailų vasarvietėje įvyko Union Pier ir apylinkės lietuvių nuosavybių draugijos visuotinis narių susirinkimas.

Susirinkimą pradėjo valdybos pirmininkas p. Klimavičius ir paprašė atsistojus pagerbti vėlionį Urbą. Susirinkimui pirmininkauti pakvietė p. Juodakį, o sekretoriauti p. Paškauskienę. St. Juodakis padėjo susirinkimui už pasitikejimą ir

luikas". Vienos turistų grupės vadovė (rusė) prie paukščių iškamšų aiškina: matote šita paukštį (heron); mes rusai dekingi Leninui už tai, kad šis paukštis tebeegzistuoja. Buvę paukščių belikę vos tik du, kai Leninas 1919 m. pasirašė jų globos dekretą ir Volgos pakraščiuose paskyrė jiems saugonę. Kokia laimė — iš tų dviejų vienas buvo patinas, kitas — patelė. Ir dabar tų paukščių jau yra net 1,500". Kokia laimė... bet ir koks juokas...

pažadėjo susirinkimą prarasti galimai sklandžiau. Perskaitęs pateiktą darbotvarkę, atsiklausė susirinkimo, ar visi sutinka su darbotvarkės punktais. Susirinkimas darbotvarkę priėmė be pataisymų. Pagal darbotvarkę buvo valdybos pranešimas. A. Klimavičius padarė trumpą valdybos nuveiktų darbų pranešimą ir apgailestavo, kad nariai nenoriai lanko susirinkimus. Jis paminėjo, kad draugija turi 156 narius ir 8 dar neatsikius, o Union Pier nuolatinių gyven-tojų yra apie 40.

P. Sidaravičius perskaitė praėjo visuotinio narių susirinkimo protokolą. Kasninko pranešimo nebuvo, nes valdyba numatė, jog bus tas pats, ką praneš revizijos komisija. P. Ausūra perskaitė revizijos komisijos vieno nario pasirašytą aktą ir paaiškino susirinkimui, kad kiti du revizijos komisijos nariai gyvena Čikagoje ir patikrinime nedalyvavo.

Užbaigęs valdybos pranešimą, prieita prie naujos valdybos rinkimų. Rinkimai vyko pusiau slapto balsavimu. Balsams skaičiuoti buvo pakviestas p. Karaitis. Pagal balsų daugumą į valdybą išrinkti še asmenys: p. Albrechtienė, St. Juodakis, P. Rudzinskas, J. Norkaitis ir J. Girdžiūnas. Revizijos komisija: P. Ausūra,

A. Klimavičius ir Burlevičius. Rinkimams pasibaigus, prasidėjo diskusijos dėl valdybos numatytų Lietuvių Fondui 100 dol. Buvo nuomonių, kad rinkimų laikinai susilaikyti nuo pinigų paskyrimo, kol paaiškės spaudoje iškelti Liet. Fondui nesklaidumai. Iš publikos oponentui buvo papilta sauja išpeikos, į ką buvo pasisakyta stipriau. Pasiūlymas paskirti laikraščiams Draugui ir Naujienoms po 25 dol., ir bent kiek BALFui ir Margučiai, balsudujai nebuvo priimtasi.

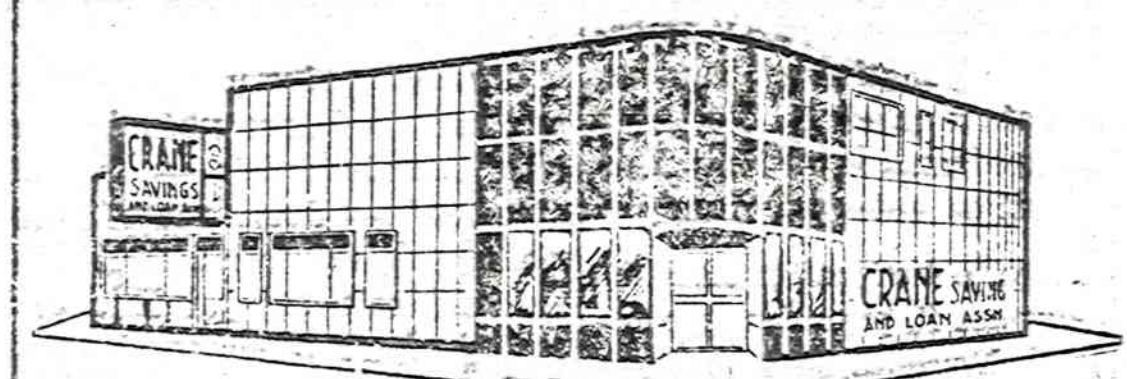
Susirinkimas nusprendė, kad reikalui esant valdyba gali išimti iš kasos 150 dol. neatsiklausus susirinkimo.

Prieita prie einamųjų reikalų ir apsislota prie vieno klausimo: P. Beržanskienė pasiūlė svarstyti neesminį klausimą; nustatyti valdybai, kada ji turėtų šaukti visuotinius susirinkimus ir suruošti tradicinį vasaros sezono užbaigimą. Po gerų diskusijų buvo nutarta, kad valdyba visuotinai narių susirinkimą šaukia: birželio pradžioje — pirmąjį ir rugpjūčio pradžioje antrąjį susirinkimą ir tradicinį vasaros sezono užbaigimą.

Neradus daugiau kalbėtojų, susirinkimas buvo baigtas. Po susirinkimo buvo kavutė.

J. Girdžiūnas

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
44 and Rockwell Street Tel. LA 4-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILAMS

7 Mokama 4 metų
Certifikatams.
Mažiausia \$5,000
ar daugiau.

6 1/2 mokama 1 metų
Certifikatams.
Mažiausia \$1,000
ar daugiau.

5 1/4 % ON INVESTMENT
ACCOUNTS

Taupmenos padėtos į reguliarias taupymų sąskaitas iki mėnesio
10-tos dienos duoda pelno dividendą už visą mėnesį.
DIVIDENDAI MOKAMAI KAS 3 MĖNESIAI.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vak.;
Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadienis 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai už
taryta

STANDARD FEDERAL... FINANCIAL FRIEND OF THE FAMILY

7 1/2 % CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$5,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.90%
on interest accumulated for 1 yr.

7 % CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 4 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 7.35%
on interest accumulated for 1 yr.

6 3/4 % CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 30 Month Maturity
YIELD INCREASES TO 7.08%
on interest accumulated for 1 yr.

6 1/2 % CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 1 Year Maturity
YIELD INCREASES TO 6.81%
on interest accumulated for 1 yr.

5 3/4 % CERTIFICATE ACCOUNTS*
\$1,000 Or More 90 Day Maturity
YIELD INCREASES TO 6.002%
on interest accumulated for 1 yr.

5 1/4 % PASSBOOK SAVINGS
Interest Paid to Date of Withdrawal
YIELD INCREASES TO 5.39%
on interest accumulated for 1 yr.

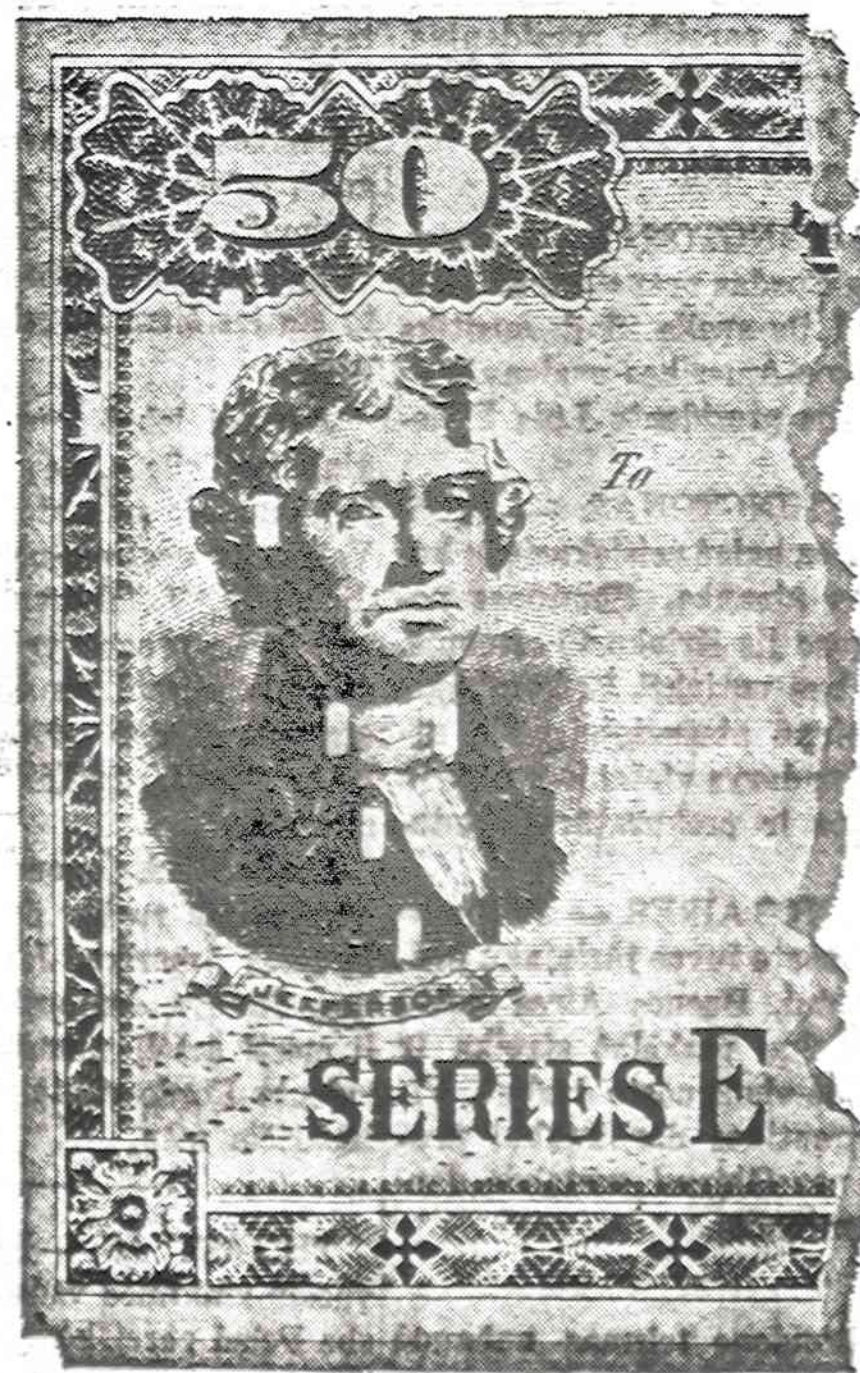
*A substantial interest penalty is required for early withdrawal.

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**
4192 Archer Avenue (at Sacramento)
Chicago, Illinois 60632 — 847-1140

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Celebrating our 65th year
Assets over \$200,000,000.00
Reserves over \$18,000,000.00

Steal me. Burn me.
Throw me away.
I'm still yours.

Once you bring me home,
I'm yours forever.
Even if I'm burned, Or
lost. Or stolen.
If you look for me and
can't find me, just report it.
And you'll get me back, as
good as new.
And remember: I'll never
break your heart. Or
leave you stranded in the
tight spots.
I'll always be there when
you need me.
And that ought to make
you feel pretty secure.

Now it's time to pay the interest when you
are ready to cash in. (40% the first year,
then 3% thereafter.)
Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed.
When needed, they can be cashed at your
bank. Interest is not subject to state or local
income taxes, and federal tax may be
deferred until redemption.

**Take
stock
in America.**
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

PASIKALBĖJIMAS SU KARDINOLU

Geriausi Maskvos gelbėtojai sėdi Vakaruose, pasakė kardinolas Juozapas Mindszenty

25 metus savo amžius Juozapas Kardinolas Mindszenty paaugojo savo ištikinimui — jis buvo kankintas, nužemintas, nuteistas mirti ir "pasigailėtas" mirties bausmę pakeičiant visam amžiumi kalėjimu, pagaliau Vatikano iš kardinolo pareigų atleistas. Visą šimtmečio bėgimą jis apie visą tai tylėjo. Pagaliau, Ullsteino leidykloje, Vokietijoje, išleista jo knyga "Atsiminimai" (Erinnerungen) septyniolikoje kalbų. Ryšium su tuo įvykiu dienraščio "Die Welt" bendradarbis Klaus Besser turėjo su kardinolu sėdėti pasikalbėjimą:

"Pirmąjį mano klausimą jis elegantiškai sutriuškino", pradeda "Welt" bendradarbis. "Aš norėjau žinoti, kas atsitiko su tais 2,000 rankraščių puslapiais "Atsiminimų" knyga, kurie viešumoje nepasirodė"? Jo knyga turi tik 450 puslapių. Ar tiesa, kaip laikraščiai rašo, kad Vatikanas įsikišęs ir kai kurių skyrių spausdinimui pasipriešinęs? "Kuomet man pasirodys reikalinga, aš ir kitus du trečdalius savo manuskriptų paskelbsiu", trumpai atsakė kardinolas.

Kada tai bus? Jis atkrito nesąs joks pranašas. Ar Vatikanas pasipriešino? "Man joks Vatikano pageidavimas, kad ar kita dalykai nedėti nebūvo pateiktas". Pagaliau, manuskriptas buvęs sutrumpintas leidyklos sumetimais, kad būtų lengviau skaityti.

Korespondentas suprato, kad kardinolui nepatiko jo noras išgauti tai, ko jis nenori skelbti, dėlto pakeitęs klausimą.

Vengrijos ambasadorius, Kadaras pavadimu, 1972 metais pareiškė popiežiui protestą dėl Jūs "Atsiminimų" paskelbimo. Visas reikšmas pirmoje eilėje lietuvių, kokią pats Kadaras ir kiti šandien aukštose komunistų partijos pareigose tebesantieji funkcionieriai Jums iškeltoje parodomose byloje vaidino. Dabar man krito akin, kad Jūs dabar paskelbtose atsiminimų dalyje

Kadaras, kūr kaip tuometinis vidaus reikalų ministeris yra atsakingas už tą Jums iškeltą skandalą, procesą, beveik visiškai neminimas. Argi ir Kadarą vengėte liesti?

Atsakymas: "Iš popiežiaus nesu gavęs jokios žinios apie tokį Kadarą valdžios protestą. Kadaras niekuomet nesu matęs. Mano atsiminimai turėjo būti konkretūs. Aš norėjau skelbti tik nuosavus patyrimus, o ne kitų patyrimus".

Klausimas: Kalbėjime ir apie tuos, kurie su Jumis turėjo reikalų. Pavyzdžiui policijos viršininkai Gabor Peter ir Guyla Desci. Jiedu abudu Jūs tardė ir kankino. Jie yra kalti tūkstančių nekaltų žmonių gyvybių, kaip patvirtino KP (kompartija) partitino. Bet apie juos Jūs nieko neminiete, kas su tais žmonėmis atsitiko?

Atsakymas: "Kas su jais atsitiko, aš pranešiau. Gal būt, Atsiminimų spausdintojė manuskriptus betrumpinanti, ta dalis buvo išimta. Bet gal Jūs pasakyti: Gabor, Peter buvęs siuvelis ir savo profesiją nebegrįžo. Jis yra Budapešte kažkokiose antrinėse pareigose".

Reiškia dar vienas nenubautas karo nusikaltėlis?

"Kad norite — taip! Guyla Desci kurį laiką pasėdėjęs vėl buvo paleistas".

Paklaustas, dėl kardinolas pakeitė savo pavarde, kuri buvo Pehm (vokiška), kardinolas plačiau priminė praeito II Pasaulinio karo laikus. Kai 1940 metais nacių Vokietija pradėjo grąžinti Vengrijos nepriklausomybę bei daugumą vengrų patriotų, turėjusių nevengriškas pavardes, ypač aiškiai vokiškai skambančias, pakeitė į tikras vengriškas, kad galėtų pademonstruoti savo

Vaidas iš kalakutų lenktynių Indijoje. Laimėtoju tapo viduryje matomas kalakutas "Old Rock", nubėgdamas 213 pėdų distanciją per 23.2 sek. Pasaulio rekordas yra 5.2 sek. mažesnis.

tautai priklausimą ir savo valstybei ištikimumą. Mindszenty yra vardas kaimo, kuriame kardinolas gimė 1892 m. kovo 29 d.

Klausimas: "Kas atsitiko su tais 650,000 vengrų, prieš kurių išstėmimą iš jų gimtojo krašto į šiaurę nuo Dunojaus Jūs pats protestavote prezidentui Trumanui ir Anglijos karaliui?"

Atsakymas: "Čekoslovakai, kurių valstybės ribose jie gyveno, juos nežmoniškoje sąlygoje išdeportavo į ištūstėjusias Sudetų vokiečių vietas. Seni, ligoti, nėščios moterys ir maži vaikai buvo išvilkti ir kaip gyvuliai transportuoti. Kitiems, sutikusiems išsikelti, buvo pažadėta duoti žemės, bet žemės nė vienas negavo, o visi buvo paversti kolchozų vergais".

Kardinolas ištarė pabrėždamas. Komunizmas ir vergija jam ta pati reiška. Vergija, kuri deformuoja žmogaus charakterį, kadangi iš visų ir kiekvieno KP (kompartija) stengiasi padaryti šnipą ir išdaviką. Tai pats kardinolas savo kailiu patyrė.

Paklaustas, iš kur jis tikrai žino, kad jis pats "vaistas" buvo suminkštintas, kardinolas atsėvė:

"Iš kur? Kadangi pagaliau pats patyriau. Baimės aš niekada nebuvau turėjęs, o po pirmųjų savičių po suėmimo aš patapau visiškai išgąsdintas. Kaikas. Aš pats savęs nebepažinau. Pasikeitė visa mano asmenybė. Tris kartus kasdien atleidavo trys daktarai patikrinti, kaip toli jie dar gali taip daryti. Jie matavo mano refleksus, stebėjo mano akių lėlytes, tikrinamo mano pulsą, mano kraujo spaudimą ir tai atlikę man duodavo vaistus, kurių, aišku, aš visiškai nežinojau. Tuo būdu iš manęs padarė tokį žmogų, kurs parodomajame teisme būvau parodytas pasaulio spaudai.

Vatikano politika

Pradėjus kalbą apie Vatikano naująją Rytų politiką atmosferą įkaito. Kaip tikras katalikas, kardinolas privalo būti lojalus savo popiežiui, nepaisant, kad šitokia Rytų politika griežtai atmeta.

Korespondento paklausimai sukėlė karštas diskusijas tarp kardinolo ir jo sekretorių — Dr. Vecsey, kuris yra atsargus, nuolaidusis ir ballesnis negu jo kolega Meszaros, kurs pats 8 metus ištverė Sibiro Gulagė ir dabar stengėsi visą interview sušvelninti. Jiems savo tarpe vengrų kalba pasigincijus, kardinolas sekretorius Meszaros išvertė kardinolo pasakymą: "Apie viską aš savo knygoje pasakiau".

"Ne viską. Vatikanas šių metų pradžioje Jūs pašalino iš Esztergom arkivyskupo ir iš Vengrijos primaso pareigų ir tuo būdu Kadaras komunistinio režimo spaudimui pasidavė. Kokį pagerėjimą už tai Katalikų Bažnyčia Vengrijoje išsidėrė?"

Tai išgirdęs kardinolas nebesiginčijo su savo sekretoriais ir kaip iš šaudyklės iššovė:

"Pagerėjimų? Klausiate, kokius pagerėjimų. Jokių!"

Kalba nukrypo į Solženicyną, tą tikintį krikščionį, kurio ištėmimą Vatikanas visiškai nutylėjo, visą laiką dėdamas pastangas, kaip su Maskva palaikyti gerus santykius.

Kardinolas visiškai susijaudino ir nepasidamas savo sekretoriaus Dr. Vecsey raminiųų didžiu balsu pareiškė: "Kaip aš Jungtinėse valstybėse padariau, noriu ir čia pabrėždamas pareikšti, jog aš visus gerbiu ir respektuoju, kurie pasirendami savo ištikimui ir savo krikščioniška elgsena žodžiu ir veiksnu kovuoja prieš žmonių pavergimą!"

"Daugumas Vakaruose galetų iš Solženicyno pasimokyti", jis pridūrė.

Baigiant pasikalbėjimą, paklaustas, ar jo nuomone jo bažnyčia turėtų be išimčių pasisakyti už Vakarų demokratine sistemą, kard. Mindszenty pabrėždamas atsakė: "Ir Vakaruose krikščioniški idealai nėra įgyvendinti. Vakarų demokratija yra kalta, kad komunizmas tiek toli nuėjo. Viena sistema yra žmogaus teisių egzektoriaus, antroji yra jo padėjėja. Tačiau nekalbėjime apie tos sistemos nešėjus, kalbėjime apie nešamusius. Mes neturime tarp tų sistemų nešėjų pasirinkimo, bet turime stovėti prieš alternatyvą: ar mes norime laisvės ar vergijos? Aš pasirenku laisvę!"

VYSKUPŲ SINODE

Reikalauja moterims teisių bažnyčioj

Korespondentai iš Vatikano miesto praneša, kad ten vykstančiame pasauliniame vyskupų sinode vienas Lotynų Amerikos vyskupas Roman Arrieta Villalobos iš Kostarikos iškėlė reikalą, kad moterims vienuolėms būtų duota daugiau teisių ir leista joms tuokti jaunavedžių poras.

Vyskupas Arrieta pareiškė: "Daugelis iš 150,000 moterų vienuolių Lotynų Amerikoje jau kuris laikas kaip atlieka keletą pareigų, kurios yra atliekamos tik kunigų vyrų... Nors ir kunigai vyrai tegali atlikti tokias funkcijas kaip klausyti išpažinių ir mišias laikyti, moterų vienuolių veikla tikėjimui tvirtinti yra efektingesnė. Moterims turi būti duotos kai kurios pastovios pareigos bažnyčioje, įskaitant ir tuokti jaunavedžius", pareiškė vyskupas. Kaip sinodas į tai reagavo, nepanešama.

HITLERIO "RELIVIJOS"

Reuterio pranešimais iš Bavarijos, Vokietijoje pabrango hitlerininkų nacių karo metu "relikvijos", kurias vienas bavarietis Hermann-Otto Viniarski supirkinėja ir paskui išaukcijono pardavinėja. Jis jau surėngė devynis auksijonus. Pavyzdžiui kaukolė nuo esesininkų kepurės įvertinta \$150, cere-

moninis esesininko kardas su su jo originaliu parašu \$115; igraviruota svastika \$250, Hitlerio Goeringo automobilio biustas raštinės popieriams prispausti po \$1250, Hitlerjugo būgnas \$75, supra-kaitavusi Hitlerio kepurė — \$1,000, Goebbelso fotografija Britanijos ir Prancūzijos.

COSMOS PARCELS EXPRESS

C O R P.

Licensee by VNESHPOSYLTORG

Gera pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ IR T. T.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS, SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corporation

Affiliated with PODAROGITS, INC.

Priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMEJIMAMS — automobiliams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams, gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informaciją ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

Cosmos Parcels Express Corporation

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
FLOOR 21st.

NEW YORK, N. Y. 10022. — TEL.: (212) 758-1150/1

S K Y R I A I :

• NEW YORK, N. Y. 10003	45 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
• NEW YORK, N. Y. 10011	135 W. 14 St.	CH 3-2583
• So. BOSTON, Mass. 02127	389 West Broadway	268-0068
• BUFFALO, N. Y. 14206	332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
• CHICAGO, Illinois 60622	2222 West Chicago Ave.	BR 8-6966
• CHICAGO, Illinois 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
• CLEVELAND, Ohio 44134	5879 State Road	884-1738
• IRVINGTON, N. J. 07111	702 Springfield Avenue	ES 2-4685
• IRVINGTON, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	TEL: 374-5446
• FORT WAYNE, Ind. 46808	1807 Beimeke Rd.	TEL: 432-5402
• GRAND RAPIDS Mich. 49504	636-38 Bridge St. N. W.	GL 8-2256
• HAMTRAMCK, Mich. 48121	11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
• HARTFORD, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
• LAKEWOOD, N. J. 08701	241 Fourth St.	FO 3-8569
• LOS ANGELES, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
• NEW HAVEN, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
• NEWARK, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	TEL: 373-8783
• PASSAIC, N. J. 07656	176 Market Street	GR 2-6387
• PATERSON, N. J. 07656	60 Broadway	345-2028
• PHILADELPHIA, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	TEL: PO 3-4818
• PHILADELPHIA, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	TEL: GL 5-9586
• PITTSBURGH, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. 94115	1826 Divisadero St.	FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. 06705	905 Bank Street	PL 6-6766
• WOODHAVEN, N. Y. 11421	94-08 Jamaica Ave.	TEL: 441-4712
• WORCESTER, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
• YOUNGSTOWN, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudos neužtenka pragyvenimui. Chicago Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už sertifikuotose laikomus pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Aukštinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO ★★★★★

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansamblių, chorų, grupės, užrašiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

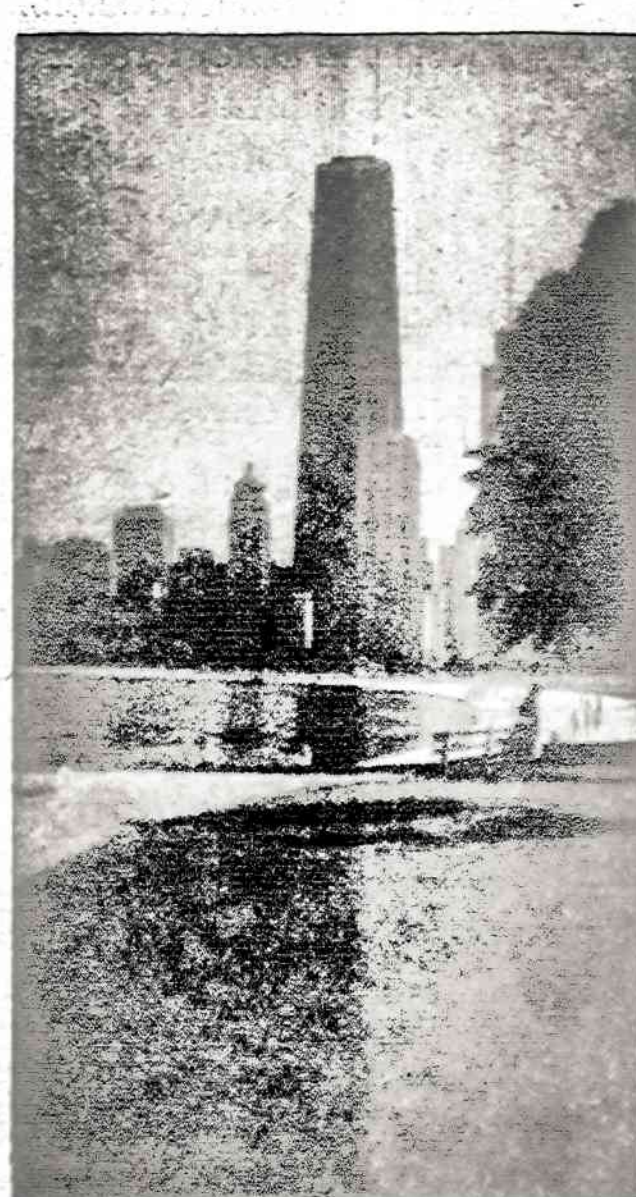
Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%	PER ANNUM:
	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2%	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 14100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Užsienio:	
Metams \$25.00	
pusei metų \$14.00	
trims mėnesiams \$7.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Naufienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.	
Pilnais reikiama pinigų pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIEŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

Vokietiją suskaldė "visiems laikams"

Šiomis dienomis sovietų karo jėgų okupuota ir rusų primestos komunistų partijos valdoma Rytų Vokietija, vadinama demokratine respublika, minėjo savo 25 metų sukaktį. Minėjimas buvo labai didelis. Komunistų partijos pirmojo sekretoriaus Ericho Honekerio vadovaujama Rytų Vokietija parodė, maršavo, giedojo ir dainavo. Į Berlyną buvo suvažiuavę šimtai pavergtų tautų "atstovų", kurie sveikino partijos sekretorių Honekerį, Vokiečių "demokratinės" respublikos premjerą Vilių Štofą ir "prezidentą" Horstą Zindermaną.

Rytų Vokietijos komunistų labiausiai šlovinamas svečias buvo sovietų Rusijos komunistų partijos pirmasis sekretorius Leonidas I. Brežnevus. Iškilnių metų jis pasakė pagrindinę kalbą, o Honekeris prisegė jam aukščiausią ir vertingiausią medalį.

Bet visų komunistų dažniausiai minimas faktas buvo JAV vyriausybės nutarimas pripažinti Rytų Vokietiją ir pažadas pasiūlyti ten savo ambasadorių. Savo kalboje šį laimėjimą minėjo pats Honekeris, jo neužmiršo pakartoti ir Brežnevus. Be visos eilės įvairių dalykų, iškilnių metų Honekeris pasakė:

"Šiandien tokia diena, kai visa mūsų liaudis be galo džiaugiasi ir didžiuojasi. Mes švenčiame 25-ąsias mūsų Vokietijos Demokratinės Respublikos — pirmosios Vokietijos valstybės, kurioje valdžia priklauso darbininkams ir valstiečiams, kurioje darbo liaudis lemia savo likimą, — gimimo metines. Šią 1949 metų spalio 7-tąją dieną mes šlovingajai tarybinei armijai išvadavus mūsų liaudį iš fašizmo jungo ir praėjus labai sunkiems pirmiesiems metams, emėms kurti naują, socialistinę visuomenės santvarką. Susikūrė valstybė, kuri kartą ir visiems laikams nutraukė ryšius su praeikta imperialistine praeitimi ir iš pat pradžių ėmė kovoti, kad būtų išsaugota ir tvirtai užtikrinta taika. Geriau negu bet kada, dabar suprantama, jog Vokietijos demokratinės respublikos susikūrimas reiškė posūkio tašką vokiečių tautos, kaip ir visos tautos istorijoje". (Tiesa, 1974 m. spalio 8 d., 2 psl.).

Jeigu kalbos klausiusiems tas "vokiečių tautos" posūkis būtų neaiškus, tai prie to paties mikrofono atsistojęs Brežnevus jį papildė. Be kitų dalykų, jis šitaip pasakė:

"VDR darbininkų klasė ir visi darbo žmonės: iš savo patyrimo įsitikinę, kad vadovaujantis marksistinės — leninistinės partijos vaidmuo yra svarbiau-

šias, lemiamas sėkmingo visuomeninių pertvarkymų įgyvendinimo veiksnys. Tai negincijamai patvirtino jūsų šalies, kaip ir kitų socialistinių šalių patyrimas. Visiems žinoma, kaip atkakliai imperialistiniai sluoksniai mėgino palaužti jūsų respubliką, neleisti jai įsitvirtinti Europos žemėje; neleisti, kad VDR būtų pripažinta tarptautiniu mastu kaip suvereni valstybė. Tačiau šie mėginimai buvo atmetti bendromis broliškių socialistinių valstybių pastangomis. Reikalavimas tarptautinės teisės pagrindu pripažinti VDR buvo įtrauktas, kaip vienas svarbiausių tikslų į visus programinius Varšuvos Sutarties šalių užsienio politikos dokumentus; į Europos ir tarptautinio kompartijos pasitarimų nutarimas. Kova už tokį pripažinimą buvo vienas iš pagrindinių TSKP XXIV suvažiavimo taikos programos punktų. Ir tai, kas turėjo įvykti, įvyko. Vokietijos demokratinė respublika — pirmąją istorijoje Vokietijos darbo žmonių valstybę — šiandien oficialiai pripažino praktiškai visas pasaulis, ji užėmė savo teisėtą vietą Sąjunga tautų organizacijoje". (Ten pat).

Kaip Tuchačevskio vadovaujami raudonosios armijos daliniai ir Lacio vadovaujami čekistai padėjo primesti rusams Lenino ir Trockio vadovaujamą "tarybinę" valdžią, kaip Pozdniakovo ir Dekazonovo vadovaujami sovietų generolai primeste lietuviams "tarybinę" valdžią, taip tie patys sovietų valdžios komisarai ir raudonosios armijos tankai primeste vokiečiams Honekerį ir visą vadinamą "demokratinę" respubliką, kurioje demokratijos pagrindinių nuostatų nėra.

Kaip Walteris Ulbrichtas, taip ir Erichas Honekeris rytų vokiečiams buvo primestas tų pačių vokiečiams svetimų jėgų, kurios primeste lietuviams Sniečkę, Šumauską ir Manušį. Brežnevus kalba apie Vokietijos "darbo žmones", apie "darbininkų klasę" ir net apie "marksistinę — leninistinę" partiją, bet jis pats žino, kad Rytų Vokietijos darbo žmonės turi tokį patį balsą valstybės reikalų tvarkyme, kokį turi ir pavergtos Lietuvos darbo žmonės. Jie neturi jokio balso. Visi pareiškimai daromi "darbo žmonių" vardu, bet jie yra okupanto paruošti ir kiekvieną progą be jokios atodairos skelbiami.

"Komunistinė santvarka" ir "liaudies valdžia" sovietų policijai ir agentams pavyko primesti tose valstybėse, kuriose paliaubų dieną buvo sovietų karo jėgos. Visi atsimename, kad sovietų agentai siuntė Vakarų Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Jugoslavijoje ir kituose kraštuose. Rusus apvaldė drąsūs prancūzai ir vakarų vokiečiai. Sovietų agentus drįso išvysti Jugoslavijos diktatorių, stengėsi juos išvysti vokiečiai, vengrai, lenkai ir kitos pavergtos tautos, bet jiems nepavyko. Sovietų tankai juos paskandino kraujuje.

Rusams nepavyko pavergti visos Vokietijos. Jie stengėsi tai padaryti 1919 metais, bet buvo sustabdyti. Jie stengėsi pavergti Vokietiją tuojau po Antrojo Pasaulinio karo, bet ir šiuo atveju jie buvo priversti trauktis. Brežnevus bando vokiečius įtikinti, kad Vokietijos demokratinė respublika yra atskirta nuo Vokietijos visiems laikams, bet yra tikrai Kremliaus valdovų iliuzija. Prieš tris metus Rytų Vokietijon kiau įkėlęs Willy Brandt pamatė, kur Rytų Vokietijos gyventojų daugumos simpatijos linksta. Ulbrichto policija norėjo sustabdyti Brandtą sveikinti atvykusius vokiečius, bet ji buvo bejėgė.

Hitleris skelbė, kad jis įvedė tūkstančių metų santvarką. Šiandien jau nebėra Hitlerio ir jo santvarkos. Honekeris su Brežnevu skelbia, kad jie suskaldė Vokietiją visiems laikams. Brežnevus mano, kad Berlyne ir visoje Europoje pastatyta gėdos siena jis galės valdyti pavergtus Rytų Europos žmones. Kaip subyrėjo Hitlerio Reichas, taip subyrės ir Brežnevo vadovaujama imperija. Jų skelbiamas melas ir apgaule padės pavergtiesiems išsilaisvinti.

JAU LAIKAS ATSKLEISTI TIESA...

Jokia kita knyga, išvydusi iš eivijoje šviesa, nesusilaukė tiek kritikos ir tokios aštrios, kiek mok. S. Jonynienės paruoštas lituanistinėms mokykloms vadovėlis: "Tėvų nameliai"...

Gausi ir išsami spaudoje kritika jau pakankamai įrodė, kad šis vadovėlis yra kontraversinė knyga. Todėl ji neįprastai mokyklai. Dėl jos kilo nemažai ginčų lietuviškoje visuomenėje. Bet svarbiausia ji atmetina dėl to, kad joje sudėtos nuotraukos yra tendencingos, niekinančios mūsų Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metą. Ji būtinai turi būti išimta iš apyvartos, nes iki šio laiko ji jau gerokai pasitarnavo suardyti vienybei mūsų eivijoje. Ji padarė tai, ko Maskva siekia visokiais būdais.

Ir liūdna, kad dėl šio vadovėlio iki šiai dienai vis dar nesiliauja ginčai, kas išvijo skaldo jį du tarp savęs kovojančius frontus. Manėčiau, kad Maskva už tokį sėkmingą vienybės ardymą galėtų būti dėkinga net šio vadovėlio paruošėjai, bet ir jo leidėjams, o ypač tiems, kurie varo propagandą, girdami jo gerumą ir tinkamumą iš jo pasisemti mūsų atžalynui lituanistikos. Bet gi, ne paslapstis, kad "Tėvų nameliai" yra gerokai pasitarnavę ir Marquette Parko LB apylinkės skaldymui.

AKIRATININKO PAREIŠKIMAS

Neseniai vienas "Akiračių" redakcijos šulų, minėtamė mės raštyje parašė, kad "Tėvų nameliai brangūs" yra didžioji iš eivijos lituanistinio švietimo nelaimė. Tik jo manymu toji nelaimė kyla ne dėl politinės propagandos Maskvos naudai, kurios šiame vadovėlyje nėra. Bet nereikia nustepti šio akiratinko tokiu pareiškimu, nes akiratinkams yra įprasta nematyti raudona spalva nudažytos bolševikinės tendencijos.

Dauguma jų ne tik jos nemato, šiamė minėtamė vadovėlyje, bet jie jos nematė nei Maskvos atsiųstų menininkų surengtuose koncertuose, nei vaikų žėime į pionierių stovyklas ir pan. Todėl ir šiam akiratinkui šulio nieko mesako ir tai, kad pati komunistinė "Laisvė" (1974 Nr. 24) išėjo jo ginti.

Ji rašė dėl "Tėvų namų" taip: "Prasti tų vaduotojų poperiai, jeigu kelios nuotraukėlės išgaidino, kuriose nėra nieko, išskyrus tiesą iš tarybų Lietuvos". Šis akiratinkas šiame vadovėlyje atrado tik pedagoginių nesąmonių, kurių jis būdamas ir labai aukšto mokslo

buvo tamsi ir paskendus skurdė, o tik dėka Maskvos, kuri ją "išvadavo", jos gyvenimo būklė iškėlė iki aukštos gerovės, įrengė puikius kolūkius su traktoriais. Dabar ten net ir mirusiems rengiamos labai iškilmingos laidotuvės.

(Bus daugiau)

SAIGONAS. — Apie 1,000 žmonių demonstravo Pietų Vietnamo prieš vyriausybę. Policininkai apkūle du amerikiečių reporterius, kurie bandė demonstraciją fotografuoti. Sumušti CBS Saigono biuro vedėjas H. Howell ir Times žurnalo atstovas Barry Hilbrand.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

GERIAUSIA DOVANA I LIETUVĄ

SPECIALAUS RUBLIO CERTIFIKATAI

Yra geriausia Dovaną, Intertrade Express Corp. anksčiau tai sakydavo, o dabar taip sako mūsų gimines.

Su jais jūsų gimines gali gauti ką tik jie nori už dalį reguliarios kamos. Yra tas pat kaip jeni ir krautuvi su 100 dol. ir užprkti ten prekių už 200 ar 300 dol. netgi daugiau.

Specialaus Rublio Certifikatus galima pakeisti į paprastus rublius aukščiausiu kursu.

Pilnai garantuoti ir duoda greičiausią patarnavimą. Certifikatai yra pristatomi per 3 savaites. Specialaus Rublio kaina yra \$2.55.

Jokių primokėjimų nėra.

Reikalaukite mūsų veltui siunsių iliustruotą katalogą.

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010

Tel. 982-1530

SVARBU DEL AUTOMOBILIŲ GREITAS PRISTATYMAS PILNAI GARANTUOTI

Pasirinkite iš šių naujų modelių

ZHIGULI VAZ 2101	\$3440.00
Naujausias patobulintas Exporto modelis	
ZHIGULI VAZ 2103	\$3947.00
ZHIGULI VAZ 2102	
Station Wagon	\$3795.00
Exporto modelis	
MOSKVITCH 412 IE	\$3490.00
MOSKVITCH 408 IE	\$3210.00
MOSKVITCH 426 IE	
Station Wagon	\$3643.00
MOSKVITCH 427 IE	
Station Wagon	\$3910.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968	
	\$2200.00
ZAPOROZHETS ZAZ 968-E	
naujas	\$2353.00

Reikalaukite mūsų specialaus Biuletenio su automobilių pavelsiais. Dėl apmaramų ir dešvų drabužių ekskursantams iš SSSR taip pat reikalaukite specialų katalogų.

Mes turime 25 metų patyrimą šiame biznyje ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

KAS ATPLĖSĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

33

"... wäre die Möglichkeit zu erwägen, ob das Staatseigentum im Memelgebiet irgendwie äusserlich kompensiert werden könnte, wobei gegebenenfalls auf diese Weise die litauische Armee auf unsere Kosten mit unserem Kriegsmaterial versehen, damit gewonnen und allmählich wohl gleichgeschallat werden könnte". Aktai, p. 416.

7) Kuomet Urbšys 1938. 3. 20. lankėsi pas Ribbentropą, pastarasis jam grasino vokiečių kariuomene, kuri, jei Lietuva neatiduos Klaipėdos Vokietijai, užims ne tik Klaipėdos kraštą, bet ir gabalą Lietuvos (gal net visą). Aktai, p. 435.

8) 1938 m. kovo mėn. bėgyje, Klaipėdos krašto pietų pasienyje, prie Tilžės tilto į Pagėgius, buvo suaukurti stambūs vokiečių kariuomenės daliniai: pėstininkai, šarvuotai ir aviacija, kurie, būdami parengti stovyti, matomai, laukė įsakymo žygiuoti į Klaipėdą. Kad vokiečiai tikrai buvo pasirengę užimti Klaipėdą militarine

operacija, patvirtino ir amerikiečiai, Akty 5-to tomo redaktoriai. Jie rašo:

"Kad Klaipėdos militarinis užėmimas buvo numatytas, aiškėja iš kelių nepasiusių telegramų konspektų. Jie nurodė vokiečių atstovyboms, kad tuo klausimu susidomėjusioms valstybėms reikėtų aiškinti, kad Klaipėdos vokiečiai atstovai, pasirėmę 87% krašto gyventojų, prašė užimti Klaipėdą! Aktai, p. 432, paraštė.

Ir mūsų pulk. Grinius rašo:

"Klaipėdos evakuacijos metu pasitvirtino ir antra žinutė: geležinkelius atvykę perimti vokiečių pareigūnai, pasirodė, buvo aprūpinti ir Didžiosios Lietuvos geležinkelio blankais, bilietais ir t. t. Vadinas, pasipriešinimo atvejyje buvo numatyta eiti ir toliau". (Literatūra, 9).

9) Kariškos akcijos prieš Lietuvą pradžią. Nors jokios Lietuvos — Vokietijos "sutarties" dėl Klaipėdos kr. perleidimo dar nebuvo pasirašytos, tačiau vokiečiai jau pradėjo karišką akciją prieš Lietuvą. Vokietijos kancleris ir nacių vadas Hitleris išvyko šarvuotaisiu "Deutschland", lydimu skaitlingos toepredininkų — naikintuvų eskadros į Klaipėdą. Vokiečių apskaičiavimu šis laivynas ("Hamburger Illustrierte Zeitung" tuomet rašė: "...grösserer Flottenverband") turėjo pasiekti Klaipėdą kovo 23 d., ryto 7 val. Laivynas plaukė ko-

vos paruoštyje ir, jei Lietuva iki tol nebūtų atidavusi Klaipėdos, turėjo į ją veržtis iš jūros pusės.

Lietuvos vyriausybė, sužinojusi, kad Lietuvai gresia žūt būtinai pavojus, turėjo vokiškam diktatui nusilenkti.

Naktį iš kovo 22 į 23 dieną, Hitlerio štabas iš plaukiančio į Klaipėdą laivyno du kartu užklauso telegrafu Berlyną dėl derybų eigos su lietuviais. Du kartu atsakymas Fiurerio nepatenkino. Tik 1939 m. kovo 23 d., 1 val. 30 min. ryto. Ribbentropas telegrafavo:

"Pranešu, kad sutartis su Lietuva dėl Klaipėdos krašto sujungimo su Reichu yra pasirašyta. Iki kovo 23 d., 7 val. ryto, Lietuvos kariuomenė bus iš Klaipėdos pasitraukusi."

26. SUSITARIMAS AR ULTIMATUMAS?

Tūli vokiečiai ir šiandien tebevadina Klaipėdos krašto perleidimą Vokietijai valstybių sutartimi.

Deja, išnagrinius aplinkybes, kurios vedė prie 1939. 3. 22. akto, ypatingai paskutinių dienų Vokietijos URM pareigūnų žodžius ir veiksmus, Klaipėdos krašto atidavimas nebuvo Lietuvos geros valios išdava, bet tebuvo išsuktas Ribbentropo ultimatumo, kurį kitą dieną Weizsäckeris dar

sustiprino (nustatė laiką ir pagrąsė Lietuvai vyriausybę).

Žodžiu įteiktas ultimatumas buvo paremtas pikta realybe — vokiečių kariuomenės sutelkimu Tilžės apylinkėje ir karo laivyno eskadros žygiu į Klaipėdą.

27. KAIP LIETUVOS VYRIAUSYBĖS TVARKĖ KLAIPĖDOS REIKALUS?

Kai kurie vokiški Rytų Europos tyrinėtojai tvirtina, kad Vokietijos — Lietuvos santykius pagadinęs 1926 m. tautininkų pradėtas praktiškai taikyti lietuviškas nacionalizmas, kuris pradėjęs griežčiau spausiti Klaipėdos vokiečius.

Toks tvirtinimas yra klaidingas.

Nuo 1926 m. tautininkų valdžios paėmimo iki 1932 m. Lietuvos — Vokietijos santykiai buvo ku gėriausi. Kaip tik trys tautininkai, Lietuvos užsienio politikos varuotojai Smetona, Voldemaras ir Zauzins laukė Lietuvą draugiškame su Vokietija kurse. Lietuvai, mažam žemės ūkio kraštui nebuvo išrovavimo pyktis su didele vokiečių pramonės šalimi, kurį galėjo būti natūrali Lietuvos žemės ūkio produktų rinka ir natūralus pramonės gaminių statytojas.

Santykiaia pradėjo gesti, kuomet naciai pasiėmė Vokietiją valdyti ir kuomet jie

nenustojo kištis į Klaipėdos vidaus politinius, kultūrinius ir finansinius reikalus.

Kol Europoje buvo viltingas nacių judėjimas sulaukyti, Lietuva buvo pirmūnė, kirtusi Klaipėdos nacių organizacijoms smarkių smūgių (Teismas Kaune 1935), nuo kurių Klaipėdos naciai nebeatsigavo iki 1938. 11. 1. karo stovio panaikinimo. Bet kuomet naciai, įsigalėję, sugriovė Tautų Sąjungos kolektyvinį saugumą ir pasidarė pavojingais mažiems kaimams, Lietuvai, žingsnis po žingsnio, truputį pavėluotai, bet vis dar laiku, keitė savo laikyseną nacionalizmo atžvilgiu. Iš griežto nacių priešio reikėjo tapti geru nacių draugu. Tai pareikalavo daug lankstumo ir savęs išsižadėjimo iš mūsų diplomatų, ypatingai iš Dr. Šaulio. Jie šią metamorfozę atliko tikrai neįsivaizduojamai. Jie ne tik išsaugojo Lietuvos nepriklausomybę, bet ir gana ilgai išlaikė Klaipėdą Lietuvos apimtyje.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir plaukinkite Dienraštį "NAUJIENAS"

Jos visad rašo TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Antrasis ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telf. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais nuo 1-5, trečiadieniais
ir šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius,
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu,
skambinti MI 3-0001.
Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidentijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBĄ LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefon.: 776-2880
Naujas rez. telefon.: 448-5545

DR. YTT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendrą praktiką, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefon.: Gibson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefon. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telf.: Prospect 6-5084

FORESTS CAN'T FIGHT FIRES

Kodėl Lietuvoje nyksta paukščiai

Pavasari, atšilus orui, pievos virsta švelniausių žiedų puokštėmis. Jeigu jose nepasirodytų šienaplovė, čia iki rudens neišnyktų žiedai: ankstyvuosius pavasarinus pakeistų vasaros žulės pažadinti, o pastaruosius — rudeniai.

Tačiau ir gražiausiose gamtos kampelyje būtų nyku, jeigu tarp gėlių nepastebėtume dūžiančių bičių, neišgirstume giesmių paukščių balsų. Bene skambiausi žydinių plotų solistai — putpelės (Coturnix coturnix). Putpelių patinėlių giesmė "Put-pelik, put-pelik..." ypač skardi vakarėjant, kai laukų nebešiuo- na vėjas.

Prieš vieną kitą dešimtmetį Lietuvos laukuose putpelių gyve- no gana gausiai. Šie giesminin- kai vienas kitą persaukdavo, bet ir tada retai kam pavykdavo juos pamatyti.

GRADINSKAS

17 INCŲ
SPALVOTA TV
TIK \$309.95
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
graziosios gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna adrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Adraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
and the campfire, and all
campsites.
Please! Only you can
prevent forest fires.

Putpelės labai greitės. Jos ne-
ria tarp žolių spartiai, kaip ge-
ras bėgikas. Tamsi dryžuotai ka-
napėta spalva jas gerai slepia
nuo svetimų akių.

Pamenu, liepos mėnesį ėjau
vasarojaus lauko pakraščiu. Be-
lankstydama aukštas žolės, vė-
jas atidengė tamsų kauburėlį.
Atrodė, kad prieš mane guli ak-
muo. Mano nuostabai tas "ak-
muo" staiga pakilo, trumpai su-
plasnėjo ir vėl pumtelėjo į žo-
les. Tai buvo putpelė. Ten, iš
kur ji pakilo, radau duobutę, iš-
klotą sausomis žolėmis, rusvo-
mis samanėlėmis. Lizdė suska-
čiavau keturiolika kiaušinėlių.
Jie buvo gelsvai pilkšvi su įvai-
raus dydžio dirpų spalvos dė-
melėmis. Labai knietėjo geriau
pamatyti patį paukštį, bet, ap-
supkęs aplink, niekur jo nebepa-
stebėjau.

Kitą kartą perintį putpelę
užtikau vasarojaus lauko pagrio-
vėje, aukštoje žolėje. Tačiau ge-
rai išžiūrėti pėkšlę irgi nepa-
vyko. Ji bemažant pėstute smuko
į vėsius javus.

Daugiausia putpelės suka liz-
dus didesnių pievų plotuose, kur
protarpiais auga karklų kupstai
Pernai, eidamas Ukmergės raje-
no pievomis, kurios buvo nese-
niai nušienautos, radau putpelės
lizdą su dvilika užperėtų kiaušinė-
lių. Lizdą paukštis paliko, ma-
tyti, išsigandęs šienplovės. Put-
pelės per birželio pabaigę bei
liepos mėnesį, tuo pat metu,
kai šienaujamos pievos. Dalis
putpelių negrįžta į tėviškę po žie-
mos, nes silpnos skrajūnės žiua
kelionėje. Dėl viso to pastaruoju
metu Lietuvoje putpelių labai su-
mažėjo.

Prieš kelerius metus putpelės
buvo pradėtos auginti fermose
(taip pat ir Lietuvoje), o jų kiau-
šiniai siūlomi žmonėms, kaip ver-
tingas dietinis maistas, turintis
reikšmės širdies ir kraujagys-
lių, skrandžio bei dvylikapirštės
žarnos opų ir kitokių ligų gydy-
mui.

Nors putpelės nedidukai paukš-
čiai, bet kaip medžioklės objek-
tas labai vertinamas. Jų mėsa
skani, riebi. Tačiau reikia pri-
durti, kad, pagal profesorį A.
Aveiną, kai kuriais metų laiko-
tarpiais putpelių mėsa gali būti
kenksminga. Mat, šie sparnuo-
čiai, ypač ruošdamiesi iškristi,
turi gerą apetitą, suleisda daug
nuodingų augalų lapelių, sėklų.
Jos apskritai mėgsta įvairiu au-
galų, ypač piktžolių sėklas. Su-
renka daug vabzdžių, jų lervų.
Visos šios medžiagos paukščiam
nepakenkia, bet, perėjusios į au-
dinius, žmogui gali būti nuodi-
naus. Todėl putpelės, matyt, da-
naudingesnės žemės ūkiui, gam-
tai, negu jų mėsa ar kiaušiniai
žmogui maistui.

Prašo saugoti putpeles

Šiuos nykstančius paukščius
būtina saugoti. Gamtos apsau-
gos draugijos Ukmergės sky-
riaus konferencijoje, buvo nuta-
ta prašyti Gamtos apsaugos ko-
mitetą paskelbti drausiniu Vaiz-
gališkių pievas, esančias švento-
sios ir Siesarties upių santakoje.
Tai nepaprasto grožia gamtos
kampelis — natūralus parkas, se-
niau vadintas Kadariškių bei
Stanuliškių pievomis.

Čia pavasariais arčiau krūmų
sumirksi mėlynos žibutės, įpie-
vian-pakvimpa tikru medumi
auksiniai burbuoliai, margūs žie-
dus iškelia gegužraibės. Pievos
matyti grupelės medžių. Tary-
tum puokštės auga karklai. Me-
džiai ir krūmai neužgožia pie-
vos žiedų. Čia kasmet dar peri
ne viena porėlė putpelių, grie-
lių, pempų ir kitų daug kur re-
tai besutinkamų sparnuočių.
Taip pat ir kitose pievose, kur
dar apsigyvena putpelės, reikė-
ty įsteigti bent laikinus draus-
tinius.

Tokiuose plotuose pagausėtų
ne tik putpelių, bet ir griežlių,
vieversių ir kitų sparnuočių. O
tariamus nuostolius žemės ūkiui,
paukščiai, sunaikindami daugy-
bę augalų kenkėjų, piktžolių
sėklų, atlygintų su kaupu.
Povilas Sleikus

Visi žinome, kad dr. Adamavičius pasakytų apie šią sportą. Pasau-
linis makaronų valgytojas Mike Aprile iš Tampa, Flori-
dos, gimdamas savo titulu, suvalgė beveik septynis svarus makaronų.
Mike sveria 387 svarus.

CICERO

Visai mažai mūsų tautiečių
domisi politiniu šio krašto gyve-
nimu ir reikia būti dideliu pa-
siryžėliu, kad lietuviai kandida-
tuotų į kurį renkama postą, nes
savų tautiečių parama yra labai
menka. Bet karts nuo karto at-
siranda drašulių, kurie išstato
savo kandidatūrą. Vienas tokių
lapkričio mėn. įvykstančiuose
rinkimuose yra, visada maloniai
besispyšas, Kazimieras Oksas,
įvairių lietuvių organizacijų vei-
kėjas, inžinierius, finansininkas
ir JAV kariuomenės pulkinin-
kas.

Vieną kartą lietuvių turėtu-
me susiprasti ir savo tautietį vi-
somis išgalėmis paremti, nežū-
rint kuriai politinei partijai pri-
klausome ar simpatizuojame.

Cicero lietuvių respublikonų
iniciatyva, šv. Antano taup-
skol. b-vės patalpose, įvyko pa-
sitarimas, kaip geriau praveisti
K. Oksą į sanitarinio distrikto
patikėtinius.

Nutarta sekmadienį — spalio
27 d. tuojau po lietuvių sumos
— 1 val. 30 min. šv. Antano pa-
napijos salėje surengti didelį su-
sirikimą, kuriame visi susirin-
kę bus nemokamai pavaišinti už-
kandžiais ir alumi. Prie įėjimo
visi gaus tikėtelį, už kurį galės
laimėti vertingą dovaną, taip va-
dinama durų prizą.

Susivienijimo Lietuvių Ame-
rikoje Cicero — 301 kuopa savo
visuotinėje narių susirinkime
vienbalsiai nutarė K. Oksą kan-
didatūrą remti. S. Paulauskas

NYKSTUKAI SAVO TARPE

Du nykštukai susiginėjo,
kurs iš jų turėjo geresnį tėvą.
"Mano tėvas nebuvo nykštu-
kas, bet buvo toks mažas, kad
miegodavo išsitiesęs batų dežu-
se."

Bičiuliui

BALIUI PARAMSKUI
staiga mirus,
reiškiame kuo nuoširdžiausią užuojautą žmo-
nui NATALIJAI, dukrai DANUTEI bei ki-
tiems artimiesiems.
Lūdimė kartu su Jumis.
Jonas Kutra su žmona

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Saulė ir skydas yra Viešpats, malonė ir garbė jį suteikia. Vieš-
pats neatsako gera tiems, kurie elgiasi nekaltai". — Psalmė 84:11.

Mūsų tekstas suteikia daug paguodos Dovo do klasei, Dievo mylimie-
siems, pateptiesiems, Kristaus kūno nariams. Tokiems Viešpats Dievas yra
saulė ir skydas. Jis apviečia juos ir teikia jiems gausių palaimų ir sergi
nuo viso, kas galėtų juos sužeisti. Visa turi išvien veikti naudai tų, kurie
jį myli ir yra jo pasaukti, kaip jo nutarta. Turėdami tad tokius palaimin-
tus užtikrinimo žodžius, džiūgaudami mes galime žiūrėti į ateitį, pilnai ti-
kėdami, kad turėsime dalies pažadėtame garbingame atlyginyje, kuris yra
prirengtas ir siūlomas nuolankiems, pasišventusiems ir ištikimiems Jėzaus
Kristaus pasekėjams.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOwnhall 3-2108-5

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAJONOME VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicagos

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorius

Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIrginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

RUOSIA PASTO ŽENKLŲ PARODA

New Yorkie Lietuvių Filatelinių Draugijų minėdama savo veiklos dvidešimtmetį, sekmadienį, 1974 m. spalio 27 d., nuo 12-los iki 5, Pranciskonių Centro "Zidiny" esančiame 361 Highland Blvd., ruošia Brooklyne, Highland Park apylinkėje savo II Lithpex pasto ženklų parodą.

Lithpex I buvo suruošta 1964 m. rugpj. 17 — 23 dienomis, minint draugijos dešimt metų veiklos sukaktį. Tada suruošė parodą New Yorko Pasaulinės Better Living patalpos.

New Yorkie Lietuvių Filatelinių Draugijų turi arti dviejų šimtų narių, išsiskleidusių 20 valstybių. Jų yra Australijoje, Kanadoje, Anglijoje, Vokietijoje, Italijoje, Portugalijoje ir Šveicarijoje. Bet veik pusę gyvena ne toliau šimto mylių nuo New Yorko. Draugija penkis kartus į metus leidžia savo 24 puslapių biuletinį, o nario mokėstis yra tik 3 doleriai metams.

Ant parodos stalo bus pa-

statyta auksinė premija, gauta už Lietuvos pirmos laidos, — Vilniaus laidos — pasto ženklų rinkinį. Tie ženklai neturėjo jokio meninio skonio, spausdinti sužalotomis raidėmis ir koja varoma mašina. Laida buvo išleista 1918 metų gruodžio 26 d., vokiečių okupacijos laikais.

Parodoje bus visų Lietuvoje išleistų pasto ženklų serijų rinkiniai, kartu su specialiais lenkų ir rusų okupacijų metais administracijos leisti rinkiniai ir įvairūs draugijos narių rinkiniai. Įžanga į parodą nemokama. Visi kviečiami pasinaudoti šia reta proga.

Šiam minėjimui yra išleisti trys skirtingi vokai, visi gaunami už \$1.00 Vienas vokas vaizduoja Lietuvos nepriklausomybės statulą, antrame yra Vilniuje leistos pirmos laidos 10 skatinių ženklų reprodukcija.

Užsakymus galima siųsti draugijos pirmininkui tokiu adresu: Mr. W. E. Norton, 2647 Eddington St., Philadelphia, Pa. 19137. Jis atsiųs papildomų žinių, jeigu kas pageidaus.

Ženklų mėgėjas

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailiuką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (istais) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujųjų platinimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliotiniams.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylaia lietuvių dauguma šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujųjų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžiais užprenumeruoti Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbamams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviško reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusę metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusę metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

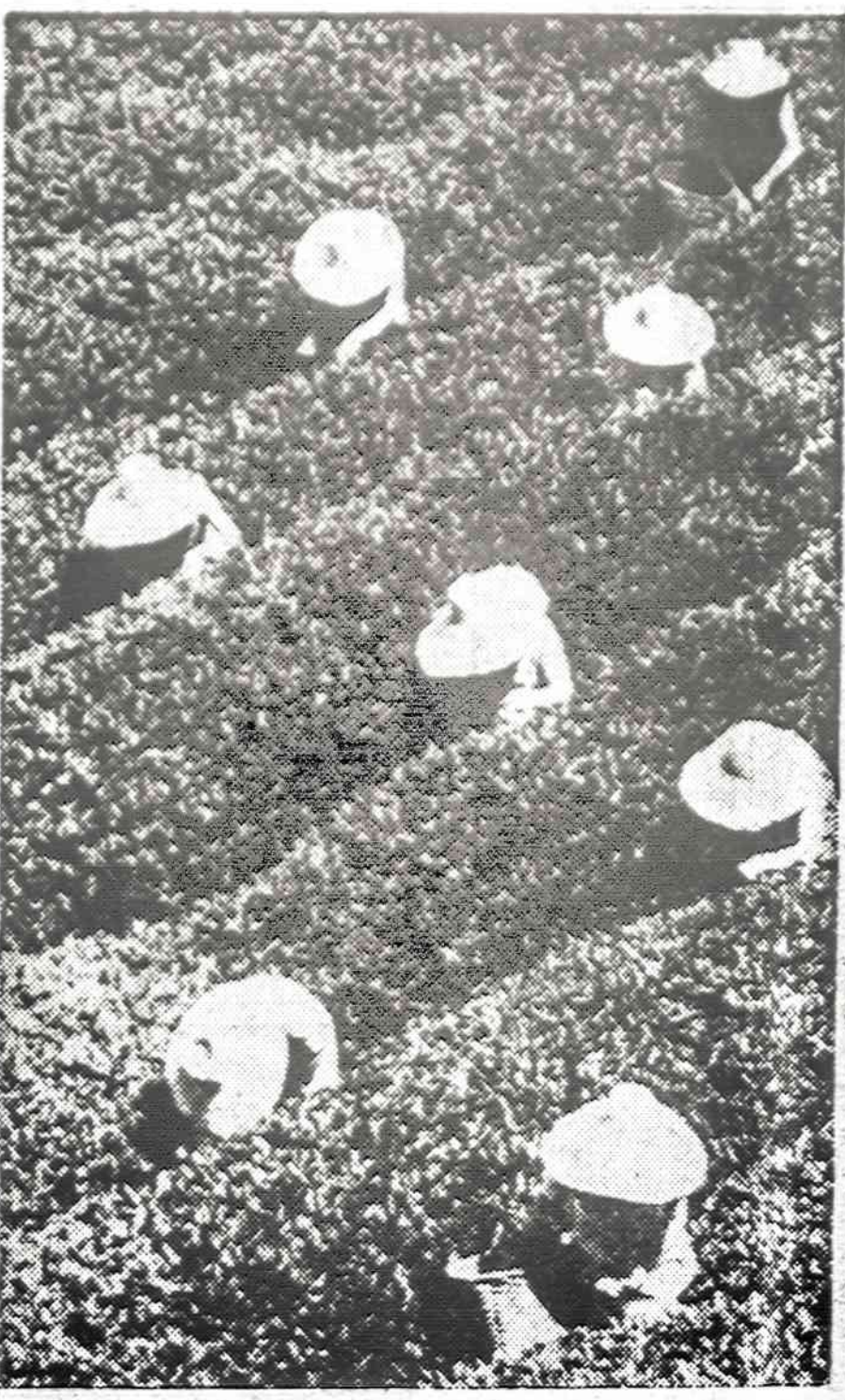
NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujųjų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS _____

ADRESAS _____

Gruzijos arbatos plantacijose darbininkės nurenka sunokusius lapelius. Sakoma, kad gruzinai arbatos išgeria dar daugiau, negu vokiečiai. Įmigravo kolchoze auginama 70 arbatos rūšių.

Visas tris aplėšdamas ir mušdamas piktadaris neištarė nei vieno žodžio. Nuskriaustosios yra Elvira Ahlberg, 72, Laurel Hurd, 65, ir Sophie Monagan, 54 metų amžiaus. Visi užpuolimai įvyko keturių blokų tarpe N. Paulina gatvėje. Visos nugabentos į St. Francis ligoninę Evanstone, kur buvo aptvartytos ir grįžo namo. Daugiausiai nukentėjo Miss Hurd, kuri tą dieną buvo išsikeitusi Social Security \$300 čekį.

narį aldermaną Paul T. Wigodą (49 apylinkės), apkaltintus įvairiomis malversacijomis. Nėgana to, ir Daley spaudos sekretorius Earl Bush šiomis dienomis teisiamas.

Seniausias čikagietis

Chicagoje šiomis dienomis švęčia savo amžiaus 109 metų sukaktuves negras John Miller.

APSINUODIJO 2,000 ANČIŲ

Iš Chillicothe, Ill., praneša, kad privačioje, medžioklei skirtoje srityje, botulizmu apsinuodijusios išgauso apie 2,000 ančių. Illinois ir Iowa universitetai nustatė, kad antims lesalas buvo apnuodytas.

ATENAI. — Radikalus kairiosios socialistų partijos vadas Andreas Papandreu kaltina premjerą Caramanli, kad jis tebe laikosi karinės chuntos žmonės valdžioje ir planuoja sugrąžinti karalių, kurio nei graikų visuomenė nei kariuomenė nepageidauja.

♦ Venecuelos Lietuvių Draugijos tradicinis banketas įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d., Balio Pakšto svetainėje. (Pr.)

♦ Zina Pocienė, Pirmyn choro exec. sekretorė priima užsakymus Pirmyn choro 65 m. Jubiliejiniam Banketui, kuris įvyks lapkričio 2 d. Chateau Bel-Air salėje. Prie kiekvieno kasto telpa po 10 asmenų. Prašome užsakyti stalus pas Ziną Pocienę tel. 582-8148. (Pr.)

Daley "mašina" braška

Chicago miesto administracija šiomis dienomis pergyvena sunkias dienas, kurios nulems ar meras Daley bandys ateinančiuose rinkimuose kandidatuoti dar vienam terminui. Teismas ką tik nutėisė jo artimiausią aldermaną (31 apylinkėje) Thomas E. Keane ir taip pat įtakingą Daley "mašiną".

PUSMEČIUI 56 DOLERIAI (10/20/5/UM)

Pensininkams automobilių APDRAUDA
Amžius 62—80
J. BACEVICIUS 778-2233

AL. IRIGNAS

TAISOME VISOKIUS AUTOMOBILIUS
Greitas ir sąžiningas darbas, kaina nebrangi.
Telefonuoti 778-9523 — TEXACO
58-tos ir Western Avenue kampas

LIETUVIS DAŽYTOJAS

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)
Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.
Nuo 5 iki 8 val. vak.
skambinti YA 7-9107
STASYS ŠAKINIS

Žinoma senų filmų žvaigždė Mae West, vis dar neblogai atrodo, nors ji gimė 1892 metais.

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia
HOUSEHOLD AND OFFICE HELP
Need efficient housekeeper with telephone personality, eager to learn office and business skills.
Live-in plus salary.
Private quarters.
Lincoln Park area.
664-4946

MISCELLANEOUS

Įvairūs Ualykai

BALTIC APARTMENTS

CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2-jų miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Arti paplūdimio, krautuvų ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suaukusiemis, be naminių gyvulėlių. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 360-8766

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

SENATVĖ VERČIA ISNUOMOTI arba parduoti Melrose Parke gerą biznį darantį ir geroje biznio vietoje esančią taverną ir gyvenamą namą.

100 BROADWAY

ANA NAVICKAS
Tel. rytais: 343-6027

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS 2 KAMBARIŲ BUTAS suaugusio amžiaus vyriui arba material. Teirautis
CA 5-4995 arba 776-3727

ESU NASLĖ
TURIU ISNUOMAVIMUI
3 GRAZIUS KAMBARIUS
su baldais ir apšildymu. Norėčiau vieno ar poros pensininkų lietuvių. Rašyti: G. BUKAU,
348 BERRIN ST.
NEW BUFFALO, MICH.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE MECHANIC
Experienced on bakery machinery. Permanent position. Union wages plus benefits. Must be willing to work nights.
261-6000

Algirdas Gustaitis, gyv.

1207 N. Detroit St., Los Angeles, Cal. 90046, prašo pasiųsti jam jo paties parašytą knygą "200,000,000 and Lithuania", nes neturįs nei vieno egzemplioriaus. Prašymą pirmą eilėn turėtų tenkinti tie, kurie knygą užsakė ir gavo, bet neatsilgino.

— K. Barzdukas iš Rockford, Ill., atnaujinamas metinė Naujųjų prenumeratą rašo: "Priešiučiu \$25 čekį prenumeratą apmokėti, o kas liks — Naujųjų fondui. Viso gero! K. G. Barzdukas".

♦ Neo-Lituanų orkestras gros lapkričio 2 d. Chateau Bel Air salėje per Pirmyn choro 65 m. Jubiliejinį banketą.

Stalus prašome užsakyti pas Ziną Pocienę 582-8148. (Pr.)

♦ Rytoj, sekmadienį, rengiamas sol. Birutės Alekšaitės koncertas Jaunimo centre. Akompanuos Darius Lapinskas. Pradžia 3 val. p. p. Bilietai platinti Marginiuose ir Margutėje. Siandien Margučio raštinė veiks iki 5 val. p. p. Sekmadienį 10-11 val. p. p. Vėliau bilietų bus galima įsigyti Jaunimo centre. Visi kviečiami. Prašoma nesivėlinėti. Iki malonaus pasimatymo. Margutis (Pr.)

♦ Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiejiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir palikti įvairių tipų bendradarbiavimą visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniams metams padvigubinti skaitytojus. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RŪŠIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., būgalo, 63 ir Whipple. Retas pirkinybė nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAJIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

PUIKUS 1½ AUKSTO

MURINIS NAMAS

Turi 4 didžiausius kambarius pirmame aukšte ir paruoštas dar dviems pridėjimams kambariams antrame aukšte. Puikias rūsų su jaukiomis sienomis padaro ji maloniausia vieta šeimos džiaugsmui. Dvi pilnos vonios. Garžas. Visas namas turi centrinę šildymo sistemą. Dangaus karalienės parapija. Pasakiška kaina \$32,900. Atneškite savo vaikams. Skambinkite stebukladariui. Skambinkite MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai

254-8500

1½ AUKSTO MŪRAS, 2 auto garas. Marquette Parke. Galima paimti 7% morgičius. Skambinti savininkui 434-8736.

PRIE 45 IR TROY MURINIS 2 BUTŲ. Geras, nebrangus. Savininkas duoda morgičius. Brokierių telef. PR 8-6916.

BIZNIS, NAMAS, PAJAMOS

Nedidelis išnuomotas restoranas ir trijų miegamųjų butas. Be to, dar kitas 4 kambarių butas, nesantis daugiavijai. Daug modernių naujų judriųjų Archer gatvėje. Į vaikus nuo Pulaski. Pasakiškai žema, bet pilna tik \$21,000 kaina. Užmies-tvje gyvenantis savininkas išakė tuojau parduoti. Turite progos greitai praturėti.

Skambinkite stebukladariui. Skambinkite MICHAEL'S dabar. Kalbame lietuviškai.

254-8500

♦ Rašomosios maš. visom kalbom ir gaidom, visuose modeliuose gaunamos Chicagoje: diena LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr.)

♦ Elektros įvedimai, pataisy-mai. Turiu Chicago miesto/leidimą. Dirbu ir užmiesčiuose. Dirbu greit, garantuotai ir sąžiningai.

Klaudijus Pumputis,
4358 So. Washtenaw Ave.
Tel. 927-3559. (Pr.)

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūrų garažas. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkst.čiais galima paskola.
4½ KAMBARIŲ 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laisvas užimti. Marquette Parke. \$22,500.
2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Puikus namas. Graži apylinkė. 67-ta ir Kedzie. \$37,500.
4½ KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė vidutėda už \$15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai bėnsmante, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.
LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 6, atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžūrėjus ir pasitarus.

6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. — \$17,500.
5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūsų. \$23,000.
2 BUTŲ MEDINIS 1½ aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas Marquette Parke. \$15,500.
ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 blo-kai nuo Marquette parko. Reikia savininko. \$26,600.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus lotu. 2 butai. Gražus 6 kambarių viršūj ir 3 kambarių butas sausam beismante. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ — NUOMAVIMAS, ĮVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS — PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu raius (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

KAM REIKALINGAS NAMŲ PATAISYMAS, Dirbu visokius darbus. Skambinkit šiuo telef. RE 7-3687 — MIKAS CHICAGO, ILLINOIS

M. A. ŠIMKUS
Real Estate. Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Gerbačiauskas, sav.